

UCHWAŁA
Zgromadzenia Narodowego

Opracowano na podstawie: MP z 1994 r. Nr 54, poz. 453, z 1996 r. Nr 7, poz. 75.

z dnia 22 września 1994 r.

Regulamin Zgromadzenia Narodowego
dla uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Na podstawie art. 1 ust. 4 ustawy konstytucyjnej z dnia 23 kwietnia 1992 r. o trybie przygotowania i uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 67, poz. 336 oraz z 1994 r. Nr 61, poz. 251), zwanej dalej "ustawą konstytucyjną", uchwała się regulamin Zgromadzenia Narodowego dla uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zwany dalej "regulaminem".
2. Regulamin określa zasady i tryb działania Zgromadzenia Narodowego, zwołanego w celu przygotowania i uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2.

1. Zwołanie Zgromadzenia Narodowego w celu przygotowania i uchwalenia Konstytucji zarządza Marszałek Sejmu w porozumieniu z Marszałkiem Senatu.
2. Zgromadzenie Narodowe obraduje na posiedzeniach.
3. Przedmiotem obrad Zgromadzenia są wyłącznie sprawy związane z przygotowaniem i uchwaleniem Konstytucji.

Art. 3.

1. Organami Zgromadzenia Narodowego są:
  - 1) Marszałek Sejmu,
  - 2) Komisja Konstytucyjna powołana na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy konstytucyjnej, o której mowa w art. 1 ust. 1,
  - 3) Konwent Seniorów Zgromadzenia Narodowego, zwany dalej "Konwentem Seniorów",
  - 4) Komisja Regulaminowa Zgromadzenia Narodowego, zwana dalej "Komisją Regulaminową".

2. W wypadkach określonych w regulaminie Marszałek Sejmu działa w porozumieniu z Marszałkiem Senatu.
3. W skład Konwentu Seniorów wchodzi:
  - 1) członkowie Prezydium Sejmu,
  - 2) członkowie Prezydium Senatu,
  - 3) przewodniczący i zastępca przewodniczącego Komisji Konstytucyjnej,
  - 4) przewodniczący lub wiceprzewodniczący klubów parlamentarnych (poselsko-senatorskich) oraz klubów poselskich i senatorskich, a także przedstawiciele porozumień poselskich i senatorskich, jeżeli reprezentują co najmniej 15 członków Zgromadzenia Narodowego nie zrzeszonych w klubach,
  - 5) przewodniczący Komisji Regulaminowej.
4. Konwent Seniorów zwołuje Marszałek Sejmu z własnej inicjatywy, z inicjatywy Marszałka Senatu lub przewodniczącego Komisji Konstytucyjnej, na wniosek klubu lub porozumienia reprezentowanego w Konwencie albo na wniosek grupy co najmniej 30 członków Zgromadzenia Narodowego.
5. W posiedzeniu Konwentu Seniorów uczestniczą z głosem doradczym Szef Kancelarii Sejmu i Szef Kancelarii Senatu. Marszałek Sejmu może zaprosić na posiedzenie Konwentu także inne osoby, a w szczególności przedstawiciele wnioskodawców, o których mowa w art. 7.

Art. 4.

Marszałek Sejmu w porozumieniu z Marszałkiem Senatu powołuje 16 sekretarzy Zgromadzenia Narodowego: 11 spośród sekretarzy Sejmu i 5 spośród sekretarzy Senatu.

Rozdział 2

Tryb uchwalenia Konstytucji

Art. 5.

Zgromadzenie Narodowe uchwała Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w dwóch czytaniach, a w razie zgłoszenia przez Prezydenta do tekstu Konstytucji uchwalonej w drugim czytaniu propozycji zmian - w trzech czytaniach. Postępowanie skrócone jest niedopuszczalne.

Art. 6.

1. Przedmiotem pierwszego czytania są wszystkie projekty Konstytucji wniesione zgodnie z przepisami ustawy konstytucyjnej.
2. Wnioskodawca może wycofać projekt Konstytucji do czasu zakończenia pierwszego czytania.
3. Marszałek Sejmu zarządza doręczenie projektów Konstytucji członkom Zgromadzenia Narodowego co najmniej na 7 dni przed pierwszym czytaniem. Projekty przesyła się także Prezydentowi, Prezesowi Rady Ministrów oraz Prezesowi Trybunału Konstytucyjnego.

Art. 7.

1. Pierwsze czytanie obejmuje przedstawienie projektów Konstytucji przez wnioskodawców, pytania członków Zgromadzenia Narodowego i odpowiedzi wnioskodawców oraz debatę w sprawie ogólnych zasad projektów.
2. O kolejności przedstawiania projektów Konstytucji w pierwszym czytaniu decyduje kolejność ich wniesienia.
3. W wypadku nieobecności przedstawiciela wnioskodawcy Marszałek informuje o przedłożeniu danego projektu Zgromadzeniu Narodowemu zgodnie z przepisami ustawy konstytucyjnej.
4. Po wyczerpaniu listy mówców mogą przemawiać tylko przedstawiciele wnioskodawców.
5. Pierwsze czytanie kończy się skierowaniem projektów Konstytucji do Komisji Konstytucyjnej, chyba że w związku ze zgłoszonym wnioskiem dany projekt został przez Zgromadzenie Narodowe odrzucony.
6. Uchwałę w sprawie odrzucenia projektu podejmuje Zgromadzenie Narodowe bezwzględną większością głosów, w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby członków Zgromadzenia.

Art. 8.

1. Komisja Konstytucyjna przedstawia Zgromadzeniu Narodowemu sprawozdanie o skierowanych do niej projektach, zawierające projekt Konstytucji w formie tekstu jednolitego.
2. Wnioski i propozycje poprawek odrzucone przez Komisję, po ich zgłoszeniu w formie pisemnej, na żądanie wnioskodawców zamieszcza się w sprawozdaniu jako wnioski mniejszości. Wniosek mniejszości dotyczący konkretnego przepisu lub jego części powinien zawierać wynikające z tego wniosku konsekwencje dla tekstu projektu Konstytucji.

Art. 9.

1. Marszałek Sejmu zarządza drukowanie sprawozdania Komisji Konstytucyjnej i doręczenie go członkom Zgromadzenia Narodowego co najmniej na 14 dni przed drugim czytaniem.
2. Sprawozdanie Komisji przesyła się także Prezydentowi, Prezesowi Rady Ministrów, Prezesowi Trybunału Konstytucyjnego oraz przedstawicielom wnioskodawców, którzy zgłosili projekty Konstytucji, nie będących członkami Zgromadzenia Narodowego, jeżeli wniesiony przez nich projekt nie został w pierwszym czytaniu odrzucony.
3. Marszałek Sejmu zarządza podanie sprawozdania Komisji Konstytucyjnej do wiadomości publicznej.

Art. 10.

1. Drugie czytanie obejmuje:

- 1) przedstawienie Zgromadzeniu Narodowemu sprawozdania Komisji Konstytucyjnej,
  - 2) przeprowadzenie debaty oraz zgłaszanie poprawek do projektu Konstytucji,
  - 3) głosowanie.
2. Poprawki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, po ich ustnym zgłoszeniu przedstawia się Marszałkowi w formie pisemnej, z uwzględnieniem konsekwencji przyjęcia poprawki dla innych przepisów projektu. Poprawki mogą zgłaszać członkowie Zgromadzenia Narodowego oraz przedstawiciele wnioskodawców, o których mowa w art. 9 ust. 2.
  3. Zgromadzenie Narodowe może zwrócić Komisji Konstytucyjnej przedstawione przez nią sprawozdanie, określając jednocześnie termin złożenia dodatkowego sprawozdania. Marszałek Sejmu zarządza drukowanie dodatkowego sprawozdania i doręczenie go członkom Zgromadzenia Narodowego. Przepis art. 9 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
  4. W wypadku zgłoszenia w drugim czytaniu poprawek przekazanie do Komisji Konstytucyjnej jest obligatoryjne. Rozpatrzenie sprawozdania Komisji Konstytucyjnej na posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 7 dni od daty przekazania.
  5. Jeżeli sprawozdanie nie zostało zwrócone Komisji Konstytucyjnej, Zgromadzenie Narodowe może przystąpić do głosowania niezwłocznie po zakończeniu debaty.

Art. 11.

1. Porządek głosowania jest następujący:
  - 1) głosowanie poprawek do poszczególnych artykułów, przy czym w pierwszej kolejności głosuje się poprawki, których przyjęcie lub odrzucenie rozstrzyga o innych poprawkach,
  - 2) głosowanie projektu w całości w brzmieniu zaproponowanym przez Komisję, wraz z przyjętymi poprawkami.
2. Wnioski mniejszości przedstawione w sprawozdaniu Komisji Konstytucyjnej traktuje się na równi z poprawkami.
3. Wniosków o odrzucenie w całości projektu Konstytucji w drugim czytaniu nie poddaje się pod głosowanie.
4. Nie poddaje się pod głosowanie poprawki, która nie została przedłożona w formie pisemnej zgodnie z art. 10 ust. 2.
5. Marszałek może zarządzić odroczenie głosowania nad całością projektu Konstytucji na czas potrzebny do stwierdzenia przez Komisję Konstytucyjną, czy wskutek przyjętych poprawek nie zachodzą sprzeczności między poszczególnymi przepisami.

Art. 12.

Przyjęcie poprawek oraz uchwalenie Konstytucji w drugim czytaniu następuje większością 2/3 głosów, w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby członków Zgromadzenia Narodowego.

Art. 13.

1. W razie nieuchwalenia Konstytucji w drugim czytaniu, Zgromadzenie Narodowe może przekazać projekt ponownie do Komisji Konstytucyjnej.
2. W razie przekazania projektu Konstytucji ponownie do Komisji, następuje ponowne przeprowadzenie drugiego czytania zgodnie z przepisami ustawy konstytucyjnej i regulaminu Zgromadzenia Narodowego. Art. 8 i art. 9 regulaminu stosuje się odpowiednio.

Art. 14.

Marszałek Sejmu przesyła Prezydentowi, potwierdzony swoim podpisem, tekst Konstytucji uchwalony w drugim czytaniu oraz zarządza podanie go do wiadomości publicznej.

Art. 15.

1. W wypadku zgłoszenia przez Prezydenta do tekstu Konstytucji propozycji zmian, Marszałek Sejmu kieruje te propozycje do Komisji Konstytucyjnej oraz zarządza ich drukowanie i doręczenie wszystkim członkom Zgromadzenia Narodowego. Art. 9 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
2. Propozycje, o których mowa w ust. 1, powinny uwzględniać konsekwencje ich przyjęcia dla tekstu Konstytucji.

Art. 16.

1. Komisja Konstytucyjna przedstawia Zgromadzeniu Narodowemu sprawozdanie o propozycjach Prezydenta, w którym przedstawia wnioski o ich przyjęcie lub odrzucenie.
2. Marszałek Sejmu zarządza drukowanie sprawozdania Komisji i doręczenie go członkom Zgromadzenia Narodowego co najmniej na 7 dni przed trzecim czytaniem. Art. 9 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 17.

1. Trzecie czytanie obejmuje:
  - 1) przedstawienie sprawozdania Komisji Konstytucyjnej,
  - 2) przeprowadzenie debaty,
  - 3) głosowanie.
2. Po wyczerpaniu listy mówców może przemawiać tylko upoważniony przedstawiciel Prezydenta oraz sprawozdawca Komisji Konstytucyjnej.

Art. 18.

1. Głosowanie poszczególnych propozycji Prezydenta odbywa się oddzielnie.
2. Przyjęcie propozycji Prezydenta następuje bezwzględną większością głosów, w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby członków Zgromadzenia.

3. Marszałek może odroczyć głosowanie nad całym tekstem Konstytucji na czas potrzebny do stwierdzenia przez Komisję Konstytucyjną, czy wskutek przyjętych propozycji nie zachodzą sprzeczności pomiędzy poszczególnymi przepisami.
4. Uchwalenie Konstytucji w trzecim czytaniu następuje większością 2/3 głosów, w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby członków Zgromadzenia.

Art. 19.

Marszałek Sejmu przesyła niezwłocznie Prezydentowi, potwierdzony swoim podpisem, tekst Konstytucji uchwalony w trzecim czytaniu.

Rozdział 2a

Tryb podejmowania uchwały o przeprowadzeniu referendum

Art. 19a.

1. Wniosek o zarządzenie referendum, o którym mowa w art. 2c ustawy konstytucyjnej, może być wniesiony do Zgromadzenia Narodowego przez co najmniej 56 członków Zgromadzenia Narodowego, Komisję Konstytucyjną lub przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Wniosek o zarządzenie referendum powinien określać przedmiot referendum zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o referendum (Dz.U. Nr 99, poz. 487) albo propozycje pytań lub wariantów rozwiązań w sprawach będących przedmiotem referendum.
3. Wniosek o zarządzenie referendum składa się na ręce Marszałka Sejmu. Wnioskodawca wskazuje swego przedstawiciela upoważnionego do reprezentowania go w pracach nad wnioskiem.

Art. 19b.

1. Marszałek Sejmu zarządza drukowanie wniosku o zarządzenie referendum i doręczenie go członkom Zgromadzenia Narodowego.
2. Wniosek o zarządzenie referendum przesyła się Prezydentowi, Prezesowi Rady Ministrów, Prezesowi Trybunału Konstytucyjnego oraz przedstawicielom wnioskodawców, o których mowa w art. 9 ust. 2.

Art. 19c.

1. Wniosek o zarządzenie referendum rozpatrywany jest w dwóch czytaniach, na posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego.
2. Pierwsze czytanie może się odbyć nie wcześniej niż siódmego dnia od doręczenia członkom Zgromadzenia Narodowego druku wniosku o zarządzenie referendum, chyba że Zgromadzenie Narodowe postanowi inaczej.

Art. 19d.

1. Pierwsze czytanie przy rozpatrywaniu wniosku o zarządzenie referendum obejmuje uzasadnienie przez wnioskodawcę wniosku o zarządzenie referendum, py-

tania członków Zgromadzenia Narodowego i odpowiedzi wnioskodawcy oraz debatę w sprawie wniosku.

2. Pierwsze czytanie kończy się skierowaniem wniosku o zarządzenie referendum do Komisji Konstytucyjnej w celu opracowania projektu uchwały o przeprowadzeniu referendum, chyba że Zgromadzenie Narodowe w związku ze zgłoszonym wnioskiem odrzuci w całości wniosek o zarządzenie referendum.
3. Kierując wniosek o zarządzenie referendum do Komisji Konstytucyjnej, Zgromadzenie Narodowe może jej wyznaczyć termin przedstawienia sprawozdania.
4. W wypadku wniesienia więcej niż jednego wniosku o zarządzenie referendum, są one rozpatrywane w pierwszym czytaniu łącznie. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio.

Art. 19e.

1. Komisja Konstytucyjna przedstawia Zgromadzeniu Narodowemu sprawozdanie zawierające projekt uchwały o przeprowadzeniu referendum oraz wnioski mniejszości. Komisja może również przedstawić propozycję odrzucenia wniosku o zarządzenie referendum.
2. Projekt uchwały o przeprowadzeniu referendum powinien odpowiadać wymaganiom określonym w art. 8 ust. 1 ustawy o referendum.
3. Marszałek Sejmu zarządza drukowanie sprawozdania Komisji Konstytucyjnej i doręczenie go członkom Zgromadzenia Narodowego. Art. 19b ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 19f.

Drugie czytanie powinno się odbyć nie wcześniej niż trzeciego dnia od doręczenia członkom Zgromadzenia Narodowego sprawozdania Komisji Konstytucyjnej, chyba że Zgromadzenie Narodowe postanowi inaczej.

Art. 19g.

1. Drugie czytanie obejmuje:
  - 1) przedstawienie Zgromadzeniu Narodowemu sprawozdania Komisji Konstytucyjnej,
  - 2) przeprowadzenie debaty i zgłaszanie poprawek do projektu uchwały,
  - 3) głosowanie.
2. Poprawki może zgłaszać każdy członek Zgromadzenia Narodowego.
3. Poprawki zgłasza się na piśmie z uwzględnieniem konsekwencji przyjęcia poprawki dla innych przepisów projektu.
4. Poprawki rozpatruje Komisja Konstytucyjna i przedstawia je Zgromadzeniu Narodowemu.

Art. 19h.

Zgromadzenie Narodowe podejmuje uchwałę o przeprowadzeniu referendum bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby

członków Zgromadzenia; w tym samym trybie rozstrzyga o przyjęciu poprawek i wniosków mniejszości.

Art. 19i.

W razie podjęcia uchwały o przeprowadzeniu referendum, funkcje organu zarządzającego referendami, przewidziane w art. 38 ustawy o referendum, wykonuje Komisja Konstytucyjna.

Rozdział 3

Organizacja posiedzeń Zgromadzenia Narodowego

Art. 20.

Posiedzenia Zgromadzenia Narodowego odbywają się w terminach ustalonych przez Marszałka Sejmu w porozumieniu z Marszałkiem Senatu.

Art. 21.

1. Porządek dzienny posiedzenia ustala Marszałek Sejmu w porozumieniu z Marszałkiem Senatu i przedstawia go do zatwierdzenia Zgromadzeniu Narodowemu. Przy ustalaniu porządku dziennego Marszałek Sejmu i Marszałek Senatu biorą pod uwagę wnioski Komisji Konstytucyjnej i opinię Konwentu Seniorów.
2. Z zastrzeżeniem art. 6 ust. 3 oraz art. 9 ust. 1 o dacie i porządku dziennym posiedzenia Marszałek Sejmu zawiadamia członków Zgromadzenia Narodowego oraz przedstawicieli wnioskodawców, o których mowa w art. 9 ust. 2, a także Prezydenta, Prezesa Rady Ministrów, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Trybunału Konstytucyjnego, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Rzecznika Praw Obywatelskich i Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, najpóźniej na 7 dni przed planowanym posiedzeniem.
3. Wnioski w sprawie zmiany porządku dziennego może zgłaszać Komisja Konstytucyjna, a także grupa co najmniej 15 członków Zgromadzenia Narodowego. Wnioski zgłasza się na piśmie co najmniej na 24 godziny przed rozpoczęciem posiedzenia.
4. Wnioski, o których mowa w ust. 3, opiniuje Konwent Seniorów. O wnioskach nie uwzględnionych przez Marszałka Sejmu w porozumieniu z Marszałkiem Senatu rozstrzyga Zgromadzenie Narodowe przy zatwierdzaniu porządku dziennego posiedzenia.
5. W wyjątkowych wypadkach - po rozpatrzeniu sprawy przez Konwent Seniorów - Marszałek Sejmu w porozumieniu z Marszałkiem Senatu może z własnej inicjatywy lub na pisemny wniosek Komisji Konstytucyjnej albo grupy co najmniej 15 członków Zgromadzenia Narodowego zaproponować zmianę porządku dziennego również w toku posiedzenia Zgromadzenia Narodowego.

Art. 22.

1. Prezydent Rzeczypospolitej uczestniczy w posiedzeniach Zgromadzenia Narodowego według własnego uznania.
2. Wstęp na salę posiedzeń Zgromadzenia Narodowego przysługuje przedstawicielom wnioskodawców, o których mowa w art. 9 ust. 2. Mogą oni uczestniczyć w debatach Zgromadzenia, nie biorą jednak udziału w głosowaniu.
3. Prawo wstępu na salę posiedzeń mają również upoważnieni przez Marszałka pracownicy Kancelarii Sejmu i Kancelarii Senatu.

Art. 23.

1. Posiedzenia Zgromadzenia Narodowego są jawne. Wnioski o uchwalenie tajności obrad są niedopuszczalne.
2. Jawność posiedzeń zapewnia się w szczególności przez:
  - 1) wcześniejsze informowanie opinii publicznej o posiedzeniach Zgromadzenia Narodowego,
  - 2) umożliwienie prasie, radiu i telewizji sporządzania sprawozdań z posiedzeń Zgromadzenia Narodowego,
  - 3) umożliwienie publiczności obserwowania obrad Zgromadzenia Narodowego z galerii w sali posiedzeń Zgromadzenia, na zasadach określonych przez Marszałka Sejmu w przepisach porządkowych.
3. Na galerii w sali posiedzeń Zgromadzenia Narodowego rezerwuje się stałe miejsca dla Prezydenta Rzeczypospolitej oraz ministrów stanu, a także dla członków Rady Ministrów nie wchodzących w skład Zgromadzenia Narodowego, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Trybunału Konstytucyjnego, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Rzecznika Praw Obywatelskich i Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Art. 24.

1. Marszałek czuwa nad przestrzeganiem w toku obrad niniejszego regulaminu oraz powagi i porządku w sali posiedzeń Zgromadzenia Narodowego.
2. Marszałek może zwrócić uwagę członkowi Zgromadzenia Narodowego, który w swoim wystąpieniu odbiega od przedmiotu obrad określonego w porządku dziennym, przywołaniem "do rzeczy". Po dwukrotnym przywołaniu "do rzeczy" Marszałek może odebrać przemawiającemu głos.
3. Marszałek ma prawo przywołać członka Zgromadzenia Narodowego "do porządku", jeżeli zakłóca on porządek obrad.
4. Marszałek ma prawo przywołać członka Zgromadzenia Narodowego "do porządku z zapisaniem do protokołu", jeżeli dopuścił się on ciężkiego naruszenia porządku obrad.
5. Marszałek ma prawo podjąć decyzję o wykluczeniu członka Zgromadzenia Narodowego z posiedzenia, jeżeli zakłóca on nadal porządek obrad i na tym samym posiedzeniu został już przywołany "do porządku z zapisaniem do protokołu".
6. Członek Zgromadzenia Narodowego ukarany wykluczeniem z posiedzenia może wystąpić do Marszałka Sejmu o ponowne rozpatrzenie sprawy. Sprawę opiniuje

Komisja Regulaminowa. Decyzja Marszałka Sejmu podjęta w porozumieniu z Marszałkiem Senatu jest ostateczna. O decyzji Marszałek powiadamia Zgromadzenie Narodowe.

7. Przepisy ust. 2-4 stosuje się odpowiednio także do przedstawicieli wnioskodawców, o których mowa w art. 9 ust. 2.

Art. 25.

1. Z przebiegu posiedzenia Zgromadzenia Narodowego sporządza się protokół oraz sprawozdanie stenograficzne, które stanowią jedyne urzędowe stwierdzenie przebiegu obrad.
2. Członek Zgromadzenia Narodowego oraz każdy uczestnik posiedzenia biorący udział w dyskusji może autoryzować swoje wystąpienie, wprowadzając poprawki redakcyjne, nie później niż w 24 godziny od czasu wygłoszenia przemówienia.
3. Każdy uczestnik posiedzenia Zgromadzenia Narodowego może w ciągu 7 dni od zakończenia posiedzenia zgłosić zastrzeżenia lub poprawki do sporządzonego protokołu. O przyjęciu lub odrzuceniu poprawek Zgromadzenie rozstrzyga na najbliższym posiedzeniu zwykłą większością głosów bez dyskusji. Protokół, do którego nie wniesiono zastrzeżeń oraz poprawek, uważa się za przyjęty.
4. Protokół z ostatniego posiedzenia Zgromadzenia Narodowego odczytuje Marszałek lub sekretarz odpowiedzialny za jego sporządzenie, przed zamknięciem posiedzenia. Protokół uważa się za przyjęty, jeżeli nie zgłoszono do niego zastrzeżeń lub poprawek. O przyjęciu lub odrzuceniu poprawek Zgromadzenie rozstrzyga zwykłą większością głosów bez dyskusji.
5. Przyjęcie protokołu potwierdza podpisem Marszałek oraz prowadzący protokół sekretarz posiedzenia. Protokół, opatrzony pieczęcią Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, przechowywany jest w archiwum Sejmu.
6. Drukowanie sprawozdań stenograficznych zarządza Marszałek Sejmu.

Art. 26.

1. Marszałek Sejmu może zarządzić skreślenie ze sprawozdania stenograficznego zwrotów ubliżających powadze Zgromadzenia Narodowego albo sprzecznych ze ślubowaniem poselskim lub senatorskim.
2. Członek Zgromadzenia Narodowego lub inny mówca może zwrócić się do Marszałka Sejmu o ponowne rozpatrzenie sprawy określonej w ust. 1. Sprawę opiniuje Komisja Regulaminowa. Decyzja Marszałka podjęta w porozumieniu z Marszałkiem Senatu jest ostateczna.
3. W razie skreślenia, o którym mowa w ust. 1 i 2, w aktach archiwum Sejmu zachowuje się jeden egzemplarz pełnego tekstu stenogramu.

Art. 27.

W sprawach posłów i senatorów nie uczestniczących w posiedzeniach Zgromadzenia Narodowego lub jego organów stosuje się odpowiednio przepisy regulaminu Sejmu lub regulaminu Senatu.

Rozdział 4

Obrady i głosowanie

Art. 28.

1. Obradami Zgromadzenia Narodowego kieruje Marszałek Sejmu lub w jego zastępstwie Marszałek Senatu, przy pomocy dwóch sekretarzy Zgromadzenia Narodowego.
2. Marszałek przedstawia Zgromadzeniu Narodowemu do zatwierdzenia ustalony porządek dzienny posiedzenia oraz wnioski w sprawie zmiany porządku dziennego, zgłoszone w trybie art. 21 ust. 3.

Art. 29.

1. Marszałek udziela głosu w sprawie objętej porządkiem dziennym posiedzenia.
2. Członkowie Zgromadzenia Narodowego, którzy zamierzają wziąć udział w dyskusji nad określonym punktem porządku dziennego, zapisują się do głosu u sekretarza Zgromadzenia Narodowego, który prowadzi listę mówców.
3. Marszałek udziela głosu według kolejności zapisu. Po wysłuchaniu opinii Konwentu Seniorów Marszałek Sejmu w porozumieniu z Marszałkiem Senatu może ustalić inną kolejność mówców.

Art. 30.

1. Przemówienia członków Zgromadzenia Narodowego w dyskusji nie mogą trwać dłużej niż 10 minut, z wyjątkiem wystąpień w imieniu klubów, kół i porozumień reprezentowanych w Konwencie Seniorów, które nie mogą przekraczać 20 minut. Po zasięgnięciu opinii Konwentu Seniorów Marszałek Sejmu w porozumieniu z Marszałkiem Senatu może ustalić inny czas przemówień i przedstawić do zatwierdzenia Zgromadzeniu Narodowemu.
2. Ograniczenia czasowe, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:
  - 1) przewodniczącego Komisji Konstytucyjnej lub zastępcy przewodniczącego,
  - 2) przedstawicieli wnioskodawców w pierwszym czytaniu,
  - 3) sprawozdawcy Komisji Konstytucyjnej w drugim i trzecim czytaniu.
3. W debacie nad daną sprawą członek Zgromadzenia Narodowego może zabrać głos tylko dwa razy. Powtórne przemówienie nie może trwać dłużej niż 5 minut.
4. O przedłużeniu czasu przemówienia lub udzieleniu głosu dodatkowo decyduje Marszałek.
5. Członek Zgromadzenia Narodowego, który nie wziął udziału w dyskusji, ma prawo złożyć, w trakcie jej trwania, sekretarzowi Zgromadzenia prowadzącemu listę mówców podpisany przez siebie tekst wystąpienia dotyczący danego punktu porządku dziennego. Wnioski i poprawki zawarte w tym wystąpieniu traktuje się jak wypowiedziane w dyskusji.

Art. 31.

Przepisy art. 29 i 30 odnoszące się do członków Zgromadzenia Narodowego stosuje się odpowiednio także do przedstawicieli wnioskodawców, o których mowa w art. 9 ust. 2.

Art. 32.

1. Marszałek udziela głosu poza porządkiem dziennym posiedzenia lub w związku z dyskusją jedynie dla zgłoszenia wniosku formalnego lub sprostowania błędnie rozumianego lub nieściśle przytoczonego stwierdzenia mówcy.
2. Wnioski formalne mogą dotyczyć wyłącznie spraw będących przedmiotem porządku dziennego i przebiegu posiedzenia.
3. Do wniosków formalnych zalicza się wnioski o:
  - 1) przerwanie lub odroczenie posiedzenia,
  - 2) odroczenie dyskusji,
  - 3) przejście do porządku dziennego,
  - 4) odesłanie do Komisji Konstytucyjnej,
  - 5) zmianę porządku dziennego,
  - 6) zmianę w sposobie przeprowadzenia głosowania.
4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3 pkt 5, musi być przedstawiony w trybie art. 21 ust. 5.
5. Zgromadzenie Narodowe rozstrzyga o wniosku formalnym po wysłuchaniu wnioskodawcy i ewentualnie jednego przeciwnika wniosku.
6. Wystąpienia poza porządkiem dziennym nie mogą trwać dłużej niż 5 minut.
7. O wniosku formalnym, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, Zgromadzenie Narodowe rozstrzyga zwykłą większością głosów obecnych członków Zgromadzenia Narodowego.

Art. 33.

Z zastrzeżeniem art. 7 ust. 4 oraz art. 17 ust. 2, po wyczerpaniu listy mówców może przemawiać jedynie sprawozdawca, a następnie Marszałek zamyka dyskusję.

Art. 34.

1. Po zamknięciu dyskusji Marszałek oznajmia, że Zgromadzenie Narodowe przystępuje do głosowania. Od tej chwili można zabierać głos tylko dla zgłoszenia lub uzasadnienia wniosku formalnego o sposobie lub porządku głosowania, i to jedynie przed wezwaniem członków Zgromadzenia Narodowego przez Marszałka do głosowania.
2. Głosowanie jest jawne i odbywa się przez:
  - 1) podniesienie ręki przy równoczesnym wykorzystaniu urządzenia do liczenia głosów,
  - 2) podniesienie ręki i obliczenie głosów przez sekretarzy,
  - 3) użycie kart do głosowania podpisanych imieniem i nazwiskiem członków Zgromadzenia Narodowego (głosowanie imienne).

3. O przeprowadzeniu głosowania imiennego decyduje Zgromadzenie Narodowe na wniosek Marszałka lub na pisemny wniosek poparty przez co najmniej 30 członków Zgromadzenia.
4. Wyniki głosowania ogłasza Marszałek. W wypadku głosowania imiennego wyniki głosowania Marszałek ogłasza na podstawie protokołu przedstawionego przez sekretarzy Zgromadzenia Narodowego dokonujących obliczenia głosów.
5. Wyniki głosowania są ostateczne i nie mogą być przedmiotem dyskusji, z zastrzeżeniem art. 35.

Art. 35.

1. W razie gdy wynik głosowania budzi uzasadnione wątpliwości, Zgromadzenie Narodowe, na pisemny wniosek co najmniej 30 członków Zgromadzenia, po wysłuchaniu opinii Komisji Regulaminowej, może postanowić o powtórzeniu głosowania.
2. Wniosek może być zgłoszony wyłącznie na posiedzeniu, na którym odbyło się głosowanie.
3. Przepisy ust. 1 i 2 nie dotyczą głosowania imiennego.

Art. 36.

1. Zgromadzenie Narodowe podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby członków Zgromadzenia, jeżeli przepisy ustawy konstytucyjnej i niniejszego regulaminu nie stanowią inaczej.
2. W wypadku niemożności podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1, Marszałek Sejmu odracza obrady, określając jednocześnie termin ich wznowienia.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 37.

Komisja Zgromadzenia Narodowego powołana do przygotowania projektu regulaminu Zgromadzenia Narodowego z chwilą uchwalenia regulaminu staje się Komisją Regulaminową Zgromadzenia Narodowego.

Art. 38.

1. Marszałek Sejmu w porozumieniu z Marszałkiem Senatu dokonuje wykładni regulaminu po zasięgnięciu opinii Komisji Regulaminowej.
2. W sprawach nie uregulowanych niniejszą uchwałą stosuje się odpowiednio przepisy regulaminu Sejmu.

Art. 39.

W czasie pierwszego posiedzenia Zgromadzenia Narodowego ograniczenia terminu zgłaszania wniosków, o którym mowa w art. 21 ust. 3, nie stosuje się.

Art. 40.

Czynności techniczne i kancelaryjne związane z obsługą Zgromadzenia Narodowego wykonuje Kancelaria Sejmu.

Art. 41.

1. W wypadku uchwalenia Konstytucji w trzecim czytaniu, Marszałek Sejmu, po przyjęciu protokołu z ostatniego posiedzenia, stwierdza zakończenie działalności Zgromadzenia Narodowego zwołanego w celu przygotowania i uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.
2. W razie niezgłoszenia przez Prezydenta propozycji zmian do tekstu Konstytucji w terminie określonym w art. 8 ust. 2 ustawy konstytucyjnej, zakończenie działalności Zgromadzenia Narodowego, o którym mowa w ust. 1, następuje z mocy prawa.

Art. 42.

Zmiana niniejszej uchwały może nastąpić na wniosek Marszałka Sejmu zgłoszony w porozumieniu z Marszałkiem Senatu, na wniosek Komisji Konstytucyjnej, Komisji Regulaminowej lub co najmniej 30 członków Zgromadzenia Narodowego.

Art. 43.

1. Uchwała wchodzi w życie z chwilą podjęcia.
2. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".